რუსეთის სოციალდემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარიანო ყველა ქვეყანისა, შეერთდით!

ხუთშაბათი, 2 ნოემბერი 1917 წ.

ეროვნება

ფასი 15 კაპ.

გამოდის დღეში: ერთი თვით 3 მან. 85 კაპ., ექვსი თვიანი ყველგან 15 კ. საზღვარგარეთ ორჯერ მეტი. განცხადების ფასი, როგორც პირველ გვერდზე, ისე მეოთხეზე, 1 სტრიქონი—50 კაპ. სამგლოვიარო განცხადება ჩვეულებრივი ზომის 8 ს. საჩქარო განცხადება უნდა მოგვაწოდონ ერთის არა ნაკლებს დილის 11 ნახ. საათისა. ხელმოუწერელი წერილები არ იბეჭდება. დაუბეჭდავ საგაზეთო მასალას რედაქცია არ ინახავს, ავტორებს ჯან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ-მოწერას კისრულობს.

ხელის მოწერა ეგზემპლარზე ერთი თვიდან ადრესით უნდა გამოგზავნილ: Тифлисъ, Орбел. пер. № 129. Редакція „Эрмнія". ადრესის შეცვლით გამოგზავნილად ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს.

რედაქციაში მიღებადი მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე. რედაქციისა და კანტორის ადრესი: თბილისი, გოლოვინის პრ. № 12. Тифлисъ Головинскій проспектъ № 12).

ტელეფონი 16—62.

№ 186 ორგანო ამიერ-კავკასიის სოციალდემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა. № 186

დამფუძნებელი კრების საარჩევნო ბლოკი

ამიერ კავკასიის საარჩევნო ბლოკიდან

რუსეთის ს.-დემოკრატიულ მუშ. პარტიის (მენშევიკების)

სია № 1

1) ომარდანია, ნიკ. ნიკოლოზის ძე, პირველი სახელმწიფო დუმის წევრი, კავკასიის მუშათა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრის თავმჯდომარე.
2) ფარიათიდი, ირაკლი გიორგის ძე, მეორე სახელმწიფო დუმის წევრი, მუშათა და ჯარის კაცთა დეპუტ. საბჭოთა ცენტრალურ კომიტეტის თავმჯდომარის ამხანაგი.
3) ჩხეიძე, ნიკოლოზ სიმონის ძე, მესამე და მეოთხე სახელმწიფო დუმის წევრი, მუშათა და ჯ.-კ. დეპ. საბჭოთა ცენტრალურ კომიტეტის თავმჯდომარე.
4) მეხეშკ�sკარი, ვასილი პეტრეს ძე, მესამე სახელმწიფო დუმის წევრი, კავკასიის მუშათა, ჯარისკაცთა და გლეხთა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრის თავმჯდომარე.
5) ზუბალაშვილი, არშაკ გერასიმეს ძე მეორე სახელმწიფო დუმის წევრი.
6) რამიშვილი, ნიკ ბესარიონის ძე, კავკასიის გლეხთა დეპ. საბჭ. ცენტრის თავმჯდომარე.
7) რამიშვილი, ისიდორე ივანეს ძე, პირველ სახელმწიფო დუმის წევრი.
8) ჩხენკელი, აკაკი ივანეს ძე, მეოთხე სახელმწიფო დუმის წევრი. ამიერ-კავკასიის სანგნებო კომიტეტის წევრი.
9) სკობელევი, მათე ივანეს ძე, მეოთხე სახელმწიფო დუმის წევრი.
10) ჯიბლაძე, ვლადიმერ კიორგის ძე, მუშა, თბილისის მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების ხალხის აღმასრულებელ კომიტეტის წევრი.
11) ფიფიკაშაძე, გრიგოლ კიმოთეს ძე, ქუთაისის გუბერნიის კომისარი.
12) ხეიანოვი, მიხეილ ნიკოლოზის ძე, კავკასიის ჯარის საბჭოს თავმჯდომარისა და თბილისის ქალაქის თავის ამხანაგი.
13) ბაკურაძე, იოსებ არტემის ძე, კავკასიის ჯარის საბჭოს თავმჯდომარის ამხანაგი.
14) ლოგინოვი, ალექსანდრე სპირიდონის ძე, მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოთა ცენტრალური კომიტეტის წევრი.
15) ტფილ გაბაშვილი, გიორგი ალექსის ძე, პოლიტეხნიკური ინსტიტუტის დოქტორი.
16) ფალავანდიშვილი, ალბერტ თომას ძე, მეორე სახელმწიფო დუმის წევრი, თბილისის მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოს თავმჯდომარის ამხანაგი.
17) ალხაზიძე, რაჟდენ მათეს ძე, გაზ. „ერთობის" რედაქტორი.
18) ბერეზინი, ეფიმ ალექსის ძე, მასწავლებელი, თბილისის ქალაქის საბჭოს ხმოსანი.
19) ალმაძე, არტურ სტანისლავის ძე, კავკასიის გზების იურისკონსულტი.
20) თევზაია, ბიქტორ ვასილის ძე, ჟურნალისტი.
21) ბალხაზოვი, აბრამ თინას ძე, მათეშის მუშ. და ჯარ. დეპუტ. საბჭოს თავმჯდომარე.
22) მოლხასანოვი, პეტრე ალბასის ძე, კავკასიის მკშ. დეპუტ. საბჭოთა ცენტრის წევრი.
23) ბაბაჯანიანი, კონსტანტინე იაგორის ძე, ექიმი, თბილისის ქალაქის საბჭოს ხმოსანი.
24) აბიოლდი, გრიგოლ გუსტავის ძე, ჟურნალისტი.
25) ანჯაფარიძე, გიორგი ნესტორის ძე, ნაფიცი ფეკლი, ბათუმის ქალაქის ხაბ. ხმოსანი.
26) კოტანეია-ეორდანია, ნინო ივანეს ასული, თბილისის ქალაქის საბჭოს ხმოსანი.
27) ვოკანდოკაულიდი, ნიკოლოზ სავის ძე, კავკასიის გლეხთა დეპუტ. საბჭოთა ცენტ. წევრი
28) ბაბალიანი, გიორგი ალექსის ძე, კავკასიის მუშათა დეპუტ. საბჭოთა ცენტრის წევრი.
29) ფარნიევი, ალექსანდრე ივანეს ძე, კავკასიის გლეხთა დეპუტ საბჭოთა ცენტრის წევრი.
30) ტოგოშვილიძე, მინაფარი ფეფენის ასული, ექიმი.
31) ჩუბაკოვი, ანტონ პაველეს ძე, შემანქანეთა პროფესიონალური კავშირის თავმჯდომარე.
32) პირუზოვი, ბუდიან ჯავადის ძე, ინჟინერი, ამიერ კავკ. რკ. გზ. ფენტ. კომიტ. წევრი.
33) ერაძე, გიორგი პაველეს ძე, კავკასიის მუშათა დეპუტ. საბჭოთა ცენტ. თავჯ. ამხანაგი.
34) ფანეფეფი, რეგინი ხაზიის ძე, თბილისის რკინის გზის დეპოს ზეინკალი.
35) ზურაბიანი, ალითი ფანიფეფის ასული, მასწავლებელი, თბ. ქალაქის საბჭოს ხმოსანი.
36) კოზალიოვი, მიხეილ ანდრიას ძე, მუშა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელ კომიტეტის წევრი.

სია № 1

ბორჯომის თვითმართველობის სასმოსნო კანდიდატების სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა პარტიისა:

1) ალადაძე მიხეილ ბესარიონის ძე. ადვოკატი, აბნისტიით განთავისუფლებული კატორღელი, ბორჯომის მაზელის კომისარი.
2) კალაძე გიორგი დავითის ძე. ფარმაცევტი, რ. ს.-დ. მუშათა პარტიის რაიონულ ორგანიზაციის და მუშათა საბჭოს თავმჯდომარე.
3) ნახიძე ნიკოლოზ დეკანის ძე. მუშა, საღლათთა და გლეხთა საბჭოს თავმჯდომარე.
4) დვალიძე ნიკ ერმალოს ძე. მასწავლებელი, რ. სოც.-დემ. მუშათა პარტიის ორგანიზაციის მდივანი და რაიონულ აღმასრულებელ კომიტეტის თავმჯდომარე.
5) ტყემალაძე აკაკი მინას ძე. იურისტი, რაიონის კომისარი.
6) ონიხიმოვი მიხეილ პეტრეს ძე. მუშათა და საღლათთა საბჭოს და აღმასრ. კომიტ. წევრი.
7) ქავთარაძე ვალერიან ივანეს ძე. ფარმაცევტი, სასურსათო კომიტეტის თავმჯდომარე.
8) შანშიაშვილი ნიკოლოზ იაგორის ძე. მუშათა და გლეხთა საბჭოს თავმჯდომარე.
9) კოტიშაძე ხიდიბიხტარო ეკვთიმეს ძე. მასწავლებელი.
10) ხმალაძე ივანე მიხეილის ძე მასწავლებელი.
11) ხუციშვილი პლატონ ხიმონის ძე. მასწავლებელი. მუშათა და საღლათთა საბჭოს მდივანი და აღმასრულებელ კომიტეტის თავმჯდომარის ამხანაგი.
12) ბიბაკუნოვი ნიკოლოზ დიმიტრის ძე. ზეინკალი, მუშათა საბჭოს მდივანი.
13) პატარაია ეფთიმე ხვეფენის ძე. დაბის აღმასრ. კომიტეტის თავმჯდომარის ამხანაგი.
14) შენგელია ეკვთიმე ალექსის ძე. მასწავლებელი-ტენორი.
15) ხუციშვილი დავით ალექსის ძე. მუშა.
16) ხუციშვილი მიხეილ სპირიდონის ძე. მუშა, რაიონულ აღმასრ. კომიტეტის წევრი.
17) არეფაძე დავით ეკვთიმეს ძე. მასწავლებელი.
18) გ ბაგლაფა ვალერიან ოთხვეის ძე. რკინის გზაზე მოსამსახურეთა აღმ. კომ. თავმჯდომარე.
19) ფალიძე ფილიპე ილიას ძე. რკინის გზაზე მოსამსახურე. მწონავი.
20) კანდაურაია ივანე ზაქარიას ძე. მუშა, მუშათა საბჭოს წევრი.

კანდიდატები:

21) კოროლენკო პანტელეიმონ იაკობის ძე. მუშა, მუშათა საბჭოს წევრი.
22) ფანდალეევ სერგო პავლეს ძე მუშა, მუშათა საბჭოს წევრი.
23) ქავთარაძე ვლადიმერ ლუკას ძე. მუშა, მუშათა საბჭოს წევრი.
24) ლეგაშვილი გიორგი დიმიტრის ძე. მუშა. რაიონულ აღმასრულებელ კომიტეტის წევრი.
25) არუტინოვი სერგო ზაქარიას ძე. მუშა.

ამხანაგებო და მოქალაქენო! არჩევნები მოხდება 5 ნოემბერს

ხმა მიეცით № 1 სიას.

ანარქია და ჩვენი ტაქტიკა

რუსეთში სამოქალაქო ომი გაჩაღდა. ამჟამად მთავრობა ადარ არსებობს. კერენსკი ოფიცრის ჯარებით, რომლითაც პეტროგრადის აღებას ამპირთ ლამობდა, ფრონტისაკენ იხევს. პეტროგრადი ისევ ბოლშევიკების ხელშია.

ანარქია იწყება. ბოლშევიკები სუსტი არიან მთელი რუსეთის დემოკრატია წინააღმდეგ. და ამ გზით ქვეყნის სრული ნგრევით აღტურფილი მთავრობა შექმნა. მეორე მხრივ კერენსკი ამაოთ ცდილობს სახელმწიფო ძალა-უფლების უკან დაბრუნებას. ასე თუ ისე ხან გრძელი ხამოქალაქო ომი იწყება, ეს გმუქრება რუსეთის რევოლიუციას და სახელმწიფოს დაქუცმაცებას უქმნიან.

რა გზას უნდა დაადგეს სოციალდემოკრატია ამ პირობებში?

ჩვენი მიზანია რევოლიუციის ხსნა და დემოკრატიის მოთხოვნილებათა სავ ებით დაკმაყოფილება. ამისათვის ეს შეიძლება ანარქიის ალაგმვით და ადგილობრივი ცხოვრების მოწესრიგებით, რუსეთი ფედერალურად რამდენიმე ოლქად დაიყოს. დემოკრატიის ვალია თვითეულ ოლქში რევოლიუციონური წესრიგი განამტკიცოს, ანარქია აღაგოს და რევოლიუციის საბოლოო გამარჯვებას ხელი დაგი. მოუმზადოს. ეს შეიძლება ადგილობრივ პარტიათა და ერთა შეთანხმებით და საერთო გზის გამოძებნით.

ამიერ კავკასია განსაკუთრებულ პირობებში იმყოფება. აქ მრავალი ერა ბინადრობს, ამას დაერთოთ ოდესაც ჯარ. რომელიც ფრონტზე და თვით ამიერ კავკასიაში იმყოფება და თქვენთვის ამაოა ალბა, რამდენად ძნელ ევოლიუციის განვითარებას ოდესა შეწყობა. მოიგონეთ 1905—6 წლის ისტორიული ამბები. სოციალ-დემოკრატიამ რევოლიუციას ნიადაგი გაუმზადა და მისი დაცვა გამოიწვია. ეს ეკვარნახებს ეროვნებათა შორის შეთანხმების აუცილებლობას. ერთი ერი მეორესთან მეგობრით დაკავშირებული, ერთ ადგილას წესრიგის დარღვევა საერთო არეულობას ამზადებს. ამიტომაც არის კავკასიის დემოკრატია ვალდებული საერთო ენა გამოსძებნოს და ერები საერთო პლატფორმის გარშემო შეიკრიბოს. ანარქია იზრდება, ფანიდან ადგილობრივ სუსტია მთავრობა და მისი ძალა-გავლენა. კავკასიის საგანგებო კომიტეტი მოკლებულია საკმარ ნდობას და ძალაგავლენს. ჩვენი ვალია ადგილობრივი მთავრობის საკითხი ფერეთით წამოვაყენოთ და რევოლიუციონურ პარტიებთან და ერებთან შეთანხმებით შეეკნათ ისეთი მთავრობა, რომელსაც საფუძველთა ნდობით მოვეპყრობიან და რომელიც ხელს შეუწყობს წესრიგის დაცვას და რევოლიუციის განვითარებას. ჩვენ თავადანვე მომხრე ვიყავით კავკასიის ერთა შეთანხმებისა, ეს განსაკუთრებით საჭირო აღმოჩნდა. გარეშე შეთანხმებისა ამიერ კავკასიის ცხოვრება საფრთხეში აღმოჩნდა და ჩვენ ანარქიის მსხვერპლი გავხდებით. ამ ნიადაგზე ჩვენ არა ერთი და ორი დიბრეკოდება მოგვეფლის. ნაციონალისტური პარტიები შეთანხმებას ზეგამ თავისებურად უცქერიან. ისინი არსებობენ ეროვნებათა შორის შუღლსა და მტრობას იცავენ. თუ ხანდისხან შეთანხმებაზე ალაპარაკდებიან, ეს მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც ასეთი შეთანხმება მათი პოზიციის გაძლიერებას ემსახურება. ეგო დრო, როცა ნაციონალისტები კავკასიის დემოკრატიის ზურგს უკან აწყობდნენ თავიანთ საქმეებს. მაშინ მათ იმედი ჰქონდათ დროებითი მთავრობის. ახლა მდგომარეობა გამოიცვალა და განზე გადგომას უფრო ადრე თითარ ნაციონალისტებისგან უნდა ველოდეთ.

მომენტი მეტად სერიოზულია. რევოლიუციის ხსნა დემოკრატიის ხელშია. თუ ის ადგილობრივ შეძლებს რევოლიუციონურ პარტიათა და ეროვნებათა შეთანხმებას, ის ნიადაგს მოუმზადებს ჩვენში რევოლიუციის გაძლიერებას, ხოლო ეს მთელი რუსეთის დემოკრატიის ხელის შეწყობა იქნება, არა და ჩვენი ხმარეც ანარქიის მსხვერპლი გახდება.

ეროვნებათა შეთანხმება რევოლიუციონური დემოკრატიის მეთაურობით—ასეთია მომენტის მოთხოვნილება. ჩვენ იმედი ვიქონეთ, რომ დემოკრატია თავის მოვალეობას პირნათლად შეასრულებს და რევოლიუციას ახალი საფრთხისაგან დაიხსნის.

უუგანის ოლქის მოწოდება

ყუბანის ოლქის რადამ საქვეყნოთ ყუბანის ფედერატიული რესპუბლიკა გამოაცხადა და ხალხს აქეთკენ მოუწოდებს.

ირსებულმა პოლიტიკურმა ანარქიამ, ყუბანის ოლქის მცხოვრებთ საშუალება მისცა დამფუძნებელ კრებისათვის არ დაეცადათ, დამფუძნებელ კრების მოწვევამდის „რეგიონალურ" გზით თავიანთი ხანრე ფედერატიული რესპუბლიკა გამოაცხადეს.

სოციალ-დემოკრატები თავიდანვე იმ აზრისანი ვიყვნეთ, რომ ერთა თვითგამორკვევის პრაქტიკული გადაწყვეტა, ეროვნული საკითხის ამა თუ იმ ფორმაში ჩაყენება შესაძლებელია მხოლოდ დამფუძნებელ კრებაზე. დამფუძნებელი კრება ერთად-ერთი უფლებიანი ორგანოა, სადაც მთელი იმპერიის მცხოვრებთა წარმომადგენლები, დემოკრატიის გულშემატკივრები თავს მოიყრიან და შექმნიან ისეთ სახელმწიფოებრივსა და საზოგადოებრივ ურთიერთობას, როცა თვითეულ ერს მიეცემა ეროვნული თავისუფლება და მის შესაფერი პოლიტიკური ფორმა.

მაგრამ რუსეთის ყველა რევოლიუციონურ ჯგუფის წინაშე—განურჩევლად ეროვნებისა ერთი მთავარი საკითხი სდგას: აირჩიონ ნაწილული დემოკრატიისა და რევოლიუციონურ კლასების წარმომადგენლები, რომლებიც რუსეთში დაამყარებს დემოკრატიულ რესპუბლიკას და სხვადასხვა ერების თავისუფლებას. მაგრამ საერთო ძალთა განწყობილებამ, დროებითი მთავრობის არა დემოკრატიულმა მოქმედებამ ერთის მხრივ და მეორეს მხრივ მეშარტყნენ მიმდინარეობის—ბოლშევიკების გამოსვლამ დამფუძნებელ კრების მოწვევა გადადო. ბოლშევიკებმა ოლქის ოლქებს ანარქია ინის მაგივრ, რომ ხალხ კუბანების მცხოვრებთან ერთად შეკავშირებულიყვნენ, მათთან ერთად ორგანიზაციულად მოქმედება დაეწყოთ—საერთო მოძრაობას ეგუფიან, საერთო რევოლიუციონურ საქმეს ზურგს აქცევენ და ფედერატიულ რესპუბლიკას აცხადებენ. მათ ეგონათ თავიანთ სიქმეს რუსეთის საერთო დემოკრატიასთან დამოუკიდებლად მოაწყობენ.

მაგრამ მწარეთ ცდებიან. რუსეთის ერების მიერ თავისუფლების მოპოვება მეტადროთ შეკავშირებულია საერთო რუსეთის დემოკრატიისა და რევოლიუციის გამარჯვებასთან, და ვისაც უკანასკნელის სვლა-ბედი აინტერესებს, მან აუცილებლად გამოთიშვასა და გამოცალკევების მაგივრ ხელი საერთო დემოკრატიას უნდა გაუწოდოს.

წინააღმდეგ შემთხვევაში ყოველი ერის თუ ამა თუ იმ კუთხის მცხოვრებთა მიერ დამოუკიდებელი ნაბიჯის გადადგმა, უკვე არსებულ სამოქალაქო ომს უფრო გაძლიერებს, რეაქციას მეტ საბუთს მისცემს კონტრრევოლიუციონური მოქმედება გაფაროთოვის და რევოლიუცია დასახარეოს.

მაშ მთელი დემოკრატიის ძალა გაერთიანებისაკენ უნდა იქნას მიმართული და შეერთებული ძალ-ღონით იქნას დაძალული ძალთა შორის ბრძოლა, შეერთებული ძალ-ღონით იქნას მოწყვეტილ დამფუძნებელი კრება. მხოლოდ ფაკანსუნელი დასდებს მალამოს რუსეთის საზოგადოების ჭრილობებს და დროს შესაფერად გადასვლის ყველა ერის და კუთხის საკითხს.

სისხლის მოტრფიალნი

ბოლშევიკების ექტაქტი გამოსვლამ დავთარი ფურცა ეკერებს. ისინი კადეტებს ამოუდგენ გვერდში და გადაჭრით მოითხოვენ ცვლილება და მახვილით შემუსრონ მუშებისა და ჯარის ის ნაწილები, რომელნიც ბოლშევიკების ხელმძღვანელობით და წაქეზებით ეკვეთენ დროებით მთავრობას და ლაზობენ სახელმწიფოს მართვა-გამგეობის საქმე ჩიგდონ ხელში. კადეტი სმირნოვი და ეკერების თფილისელი ლიდერი მერეხელევი შეხმატკბილებულნი მოითხოვენ სისხლის ტბაში ჩახჩონ პეტროგრადის მუშების და გარნიზონის გამოსვლა.

კადეტების ასეთი მოთხოვნა ადვილი გასაგებია: ისინი თავს იცავენ წითელი საფრთხისაგან. მათ ხელი ჩასჭიდეს ბოლშევიკების შეცდომას, ცდილობენ ფარფოთ გამოიყენონ იგი და ამ გზით რევოლიუციას ესიმარდებენ. მაგრამ ვსვრეთი კი რას ეტრფიან? ნუ თუ ამ „სოციალისტურ" პარტიას და მის ხელმძღვანელთ არ ესმით, რომ პეტროგრადის მუშების და გარნიზონის სისხლში ჩახჩობა ამჟამ დროს რევოლიუციონური დემოკრატიის სისხლში ჩახჩობაა?! ბოლშევიკებს ლოზუნგები, ეგ ფართო დემოკრატიის ლოზუნგებია, მხოლოდ უბედურება იმაშია, რომ ამათ (ბოლშევიკებმა) უდროო-დროოს აიღეს იარაღი ხელში მათ განსახორციელებლათ. რევოლიუციის ხსნა, მისი გაღრმავება და განმტკიცება სრულიად რუსეთის დემოკრატიის გაერთიანებაშია, ბოლშევიკები კი არ ცდილობენ გაერთიანების მოდი დემოკრატიისას, არამედ მის დაქუცმაცებას და სწორედ ამაშია მდგომარეობის ტრაგიზმი. ასეთ შემთხვევაში ყველა სოციალისტურ და დემოკრატიულ პარტიების უწმინდესი მოვალეობა ნათელ ეყოს ბოლშევიკების დღევანდელ ტაქტიკის უარყოფითი მხარეები, მისი უდარესი მაგნებლობა და ამ გზით ხელი შეუწყოს ბოლშევიკების მუნტარულ დროშის ირგვლივ შემოკრებილ მუშების და ჯარისკაცების გამოფხიზლებას, ხოლო ეს შეიძლება მოხდეს არა ბარბაბნებისა და ხიშტების საშუალებით.

ადვილ ყველასათვის აშკარაა, რომ ბოლშევიკების მუნტარულ მისწრაფებებს დემოკრატიის უმრავლესობა არ იზიარებს; მას ს

ივანოვი იტყობინება როსტოვიდან, მოსკოვიდან, პეტროგრადიდან და უმაღლეს მთავარ სარდლის ბანაკიდან პირდაპირი მავთულით მოსულ ამბებს. როსტოვში ყაზახთა ყველა ჯარებში სიწყნარეა. სარატოვში დიდი სროლაა, ალაგ ალაგ ტყვიის მფრქვეველებს ისვრიან. დუხონინი იტყობინება, რომ კერენსკის მისაშველებლათ მან გაგზავნა ჯავშნიანი მატარებელი. ცენტროფლოტი დალატუსადეს ბალშევიკებმა და კრონშტადტში გაგზავნეს; ფლოტმა მიმართა ყველა ორგანიზაციებს და პროტესტს უცხადებს მოძალადეებს. ქალაქში სადგურ ს ხრიდან ტყვიის მფრქვეველების სროლის ხმა ისმის. 28 ოქტომბერს, დილის 6 საათზე, წითელმა გვარდიამ და მატროსებმა ყაზახთა კავშირის საბჭოს სადგომი აიღეს, მაგრამ მთელი შემადგენლობა გაიქცა და დაჭერას გადარჩა. სამმა ყაზახთა პოლკმა პეტროგრადში რეზოლიუცია გამოიტანა მხარი დაუჭიროს ხელოვან დროებითი მთავრობას. პეტროგრადის გარნიზონს რყევა ეტყობა; მცხოვრებნი თანდათან აჯანყებულთა წინააღმდეგობას იჩენენ. ცარსკოე სელოს გარნიზონი მთავრობის ჯარს დანებდა. კავკასიის ფრონტის ჯარების ორგანიზაციები ბალშევიკების წინააღმდეგი არიან და მზათ არიან შეიარაღებულ ძალით დაიცვენ დროებითი მთავრობა. ლენინმა დეკრეტი გამოსცა ყველა მიწების ხალხის ხელში გადასვლის შესახებ. მოსალოდნელია დეკრეტი გამოსცენ ბანკების მუნიციპალიზაციის ან ნაციონალიზაციის შესახებ. ახალმა მართველებმა სახელმწიფო ბანკს 10 მ ლიონი მანეთი მოსთხოვა, მაგრამ მათ სალარო არ გაუღეს. პეტრო-პავლეს ციხეში ბალშევიკებმა დახვრიტეს სამი იუნკერი, რომლებიც დაიჭირეს საზამთრო სასახლის აღების დროს. გაზეთები მხოლოდ ბალშევიკების გამოდის. მინისტრი-სოციალისტები სატუსადოდან გამოუშვეს. გატჩინიდან იტყობინებიან, რომ იქ ბალშევიკების მოძრაობის ლიკვიდაცია მოახდინეს. პეტროგრადის გარნიზონის ნაწილი უკვე დამორჩილდა დროებითი მთავრობას. პეტროგრადიდან იტყობინებიან, რომ მთავრობის ჯარი კრასნოე სელოდან წინ მიიწევს; აქ ყაზახებმა მოჰკლეს 300 მეზღვაური. ცარსკოე და კრასნოე სელოს აღების შემდეგ დროებითი მთავრობის ჯარი ოპუბლიკასკენ მიდის. პეტროგრადში შეიარაღებული იუნკრები და მცხოვრებნი ზოგიერთ ადგილებში მეზღვაურთ და წითელ რაზმელებს იარაღს ჰყრიან; 29 ოქტომბერს სადგომის ქუჩებში გაისმის ტყვიის-მფრქვეველთა სროლა. იუნკრებმა დაიკავეს ტელეფონის სადგური, მაგრამ შემდეგ არტილერიით განდევნეს. ბრძოლა გრძელდება. ელიან მთავრობის ჯარებს; ბუმბერაზის პოლკი მათთან საომრათ მოემზადა. პეტროგრადს ტყვეებს ბალშევიკებმა განთავისუფლეს. პეტროგრადი მთელ რუსეთს მოწყვეტილია, მოსალოდნელია შიმშილობა; პური არ არის. ოჯახებში ფეიერდებიან, ძარცვავენ და ჰკლავენ. უცხოეთის ელჩები ჯერ კიდევ პეტროგრადში არიან და ელოდებიან რით გათავდება საქმე. ვლადიმირის სასწავლებელს ბალშევიკებმა ალყა შემოარტყეს, ზარბაზნები დაუშინეს და ხელში ჩაიგდეს. პეტროვსკის სასწავლებელი ბრძოლას განაგრძობს. ის ხმები, თითქოს ნგმცებს ალანდის კუნძულები დაეპყრათ, ტყუილი გამოდგა. კიევში ბალშევიკებმა არსენალიდან იარაღები გაიტაცეს. ქუჩაში ბალშევიკების და იუკერების შეტაკებები ხდება, ორივენ მოკლულები და დაჭრილები. ბალშევიკების მერ დაჭერილი სასახლე ჯანთოვისუფლეს. ლიდერები დატუსაღეს.

——

გუშინ შემდეგი დეპეშა მოვიდა თფილისში: 31 ოქტომბერს მოხდა შემდეგი მოლაპარაკება სახხელმწიფო სამინისტროს საბჭოს წარმომადგენელსა, სრულიათ რუსეთის რკინის გზის ალაბარულებელ კომიტეტის რიზენ ბლატის და ორეიის საგრეთო კომიტეტის წარმომადგენელს პეტროგრადის სადგურზე.

ლაპარაკობს **რიზენბლატი.**

„ეხლა მოხდა ყველა პარტიების, ბალშევიკებიდან სახალხო სოციალისტებამდე, თითქმის დემოკრატიის ბოიკოტი ჯუფეის პოზიციის გამოარკვევათ. სრულიად რუსეთის რკინის გზის კავშირის ალაბარულებელმა კომიტეტმა წამოაყენა პლატფორმა: ერთგვარი დემოკრატიული სამინისტრო ბალშევიკებიდან დაწყებული სახალხო სოციალისტებამდე. ეს ალატფორმა ხელს უშერა საბჭოთა სამინისტროს საქმე. თანამედროვეთ შესდგა ყველა სოციალისტურ პარტიების წარმომადგენელთაგან კომისია. მუშათა და ჯარისკაცთა საბჭოების ყველა ყრილობის ალაბარულებელი კომიტეტების (?) და ქალაქის თვითმართველობის, რომ შეადგინონ ისეთი ორგანო, რომელს წინაშე პასუხისგებელი იქნება ახალი მთავრობა. კიევსა ხვალ გადაწყდება. აშვიდობიან შეთანხმების იმედი თან და თან დავიდება. რადგან მეფობოლ ჯაუფეის შორის საქმე ფრიად გაწყვეტილა, საბჭოთა სამინისტროს საბჭომ წინადადება შეიტანა ძალდეს დროებით მეფიგეთა, სანამ თავიანთის შეადგენის საკითხი გადაწყდებოდეს. წინადადება თანამბრომ მიიღო დროებით შეიგების შესახებ, წინადადებას დაუყოვნებლივ მიაცემენ ბალშევიკებს და კერენსკის. იმედი გვაქვს, თქვენის შეწყობით თავიდან ავიცილოთ სამოქალაქო ომი და შევქმნათ ერთი რევოლიუციონური ფრონტი. ეს პლატფორმა გამოიწვია მეტათ ტრაგიკულმა მდგომარეობამ. მუშები გატჩინიდან და ცარსკოე სელოში ბრძოლის ველზე გავიდენ, ყოველივე საშუალება უნდა ვიხმაროთ თავიდან ავიცილოთ მუშების და ჯარისკაცების ხოცვა-ჟლეტა, რადგან ყველამ კარგათ ვიცით, თუ რა შედეგს მოიტანს ეს რევოლიუციას. სოციალისტურ პარტიების კრება თქვენს მოვალეობათ სთვლის გაგლენა მოახდინოთ ამ მხრით კერენსკიზე და ფრონტზე. თუ იმედი გაქვთ, რომ ასეთ პლატფორმის მიღებას გაუძღვებით, ფრონტის კომიტეტით და მუდმივ ყრილობით. სრულიად რუსეთის რკინის გზათა კავშირის ალმასრულებელი კომიტეტი გთხოვს დაეხმაროთ მთავარ ბანკში გამოგზავნილი ჩვენი წარმომადგენელნი ნეიტრალათ დარჩეს და მხარი დაუჭირეთ მათ შეთანხმების პლატფორმას. ეს ნაბიჯი ერთ-ერთ ფრონტს ყველა კომიტეტებს და სთხოვეთ მხარი დაუჭირონ ჩვენ კატეგორიულ მოთხოვნას.

პერეკრეხტოვი უპასუხებს:

„თქვენი პლატფორმა ჩვენსას ეწინააღმდეგება. მომქმედ ჯარის ნება ჩვენ გვაცნობეს. ყოველ დღე გვარწმუნებენ, რომ მხარს უჭერენ სრულიად რუსეთის რევოლიუციის დამხ. ნელ კომიტეტს. ჩვენ უარს ვყოფთ ისეთ ნეიტრალიტეტს, რომელიც უკეთეს პირობებში ჩაიყენებს რევოლიუციის წინააღმდეგ აჯანყებულ პარტიებს. ჩვენ გვინდა რევოლიუციის დამხსნელი კომიტეტი ძლიერი იყოს და ამიტომ ვუჭეზანით ჯარებს“. მაგრამ ჩვენ მივიღეთ ყოველივე ზომები, რომ აჯანყებულების რევოლიუციის დამხსნელ კომიტეტის დამორჩილების შემდეგ არ მოახდეს არავითარი შეტაკება. ისედაც ბევრი სისხლი დაიღვარა. ჩვენ ჯარებს გზაში აჯანყებულთა მომხრენი სროლით ხვდებიან. ვინნიცაში (პოდოლის გუბერნია) ორივე მხრიდან დაიხოცა და დაიჭრა 1500 კაცი. ჩვენმა ჯარებმა ჩაიშალა აჯანყებულები და გაგრძობენ გზას. მომქმედი ჯარი და ზურგის ჯარ სხვადასხვა აზრს არიან და ეხლანდელი ამბავი მოხდა წინანდელ დაწყებულ ანარქიის ნიადაგზე და შესაძლებელია კატასტროფული ხასიათი მიიღოს. მაგრამ ჩვენ ვიცვით, რომ ეს მსხვერპლი ტყუილათ არ ჩაიღვრის, თანდგან ის გადაარჩენს დემოკრატიას განადგურებისგან, რომელიც უეჭველათ მოხდებოდა, რომ დამშვიდების საქმე კალედინისთვის ჩაგვებარებია, და ეხლა ისეთი მდგომარეობაა, რომ ჩვენ უნდა ერთი წუთითაც არ დავკარგოთ და შევადგინოთ ისეთი მთავრობა, რომელიც თავიდან აგვაცდენს ანარქიის გაძლიერებას. ფრონტის კომიტეტების უფრაფლესობის აზრია შესდგეს ერთგვარი სამინისტრო, ბალშევიკების გამოკლებით. სრულიად რუსეთის რკ. გზ. კავ. ალმასრულებელ კომიტეტის აზრი შეეტყობინოთ სახხელმწიფო დასავლეთის ფრონტზე დ პასუხათ მივიღეთ, რომ სიჩქარე იქნებოდა ეხლა სამინისტროში ბალშევიკების შეყვანა. სხვა ფრონტების აზრი ისევ კატეგორიული არ არის; ეხლა საერთო არმიის კომიტეტმა განიხილა საკითხი მთავრობის შედგენის შესახებ და დადგინა, რომ ის უნდა იყოს ერთგვარი სოციალისტური, უბალშევიკებოთ, ხოლო უკეთუ აუცილებელი საჭირო იქნება მათი სამინისტროში შეხვედა, იგინი უმცირესობა უნდა შეადგენ. მე მგონია, რომ ეს პლატფორმა ყველა კითხვების პასუხია. ჩვენ შეგვიძლია კიდევ ზომები მივიღოთ, რომ ჩვენი კომისარებით უზრუნველ ყოთ ჯარები ბოროტათ არ მოიხმაროს იგინი აჯანყებულებთან ბრძოლის დროს. ვაწყვეთ სრულ. რ. რკ. გზ. კავშ. ცენ. აღ. კომ. ჯ რების რკინის გზით გადაყვანის, კანტროლი გაუწიოს, რომ იგინი კონტრრევოლიუციონურ მიზნისთვის არ გამოიყენონ. ჩვენ ცნობა გვაქვს, რომ ეხლა კალედინს ნეიტრალური პოზიცია უჭირავს და არ უნდა ორ სოციალისტურ დემოკრატიის ერთმანეთთან ბრძოლის დროს ერთის დასახმარებლათ ძალა დახარჯოს.

ლაპარაკობს **რიზენბლატი:**

სახხელმწიფო სამინისტროს საბჭოს პლატფორმა თქვენსას გთხოვს. ბალშევიკები დიდ დათმობის გზას დადგენ. ობოროხცები სამინისტროში შეიყვანს წინადადებენ. თუნდაც უმცირესობის. სრულიად რუსეთის რკ. გზ. კავ. ცენტ. აღმ. კომიტეტმა გადასწყვიტა უკეთუ ბრძოლა გაგრძელდა გაფიცვა გამოცხადოს და ჯარის გადა-ყვან-გადმოყვანა შეაწყვეტოს. პეტროგრადში ძალთა რეალური განწყობილება, რადგან ბალშევიკების მხარეს შემეწენ ეუშები, გარნიზონი, ჩოდილოეთის ფლოტი, ხეგის ფლოტი და ლატვიები, ორივეთაო ი

მისი კოლექტიური ქონების (უძრავ-მოძრავ მამულის) ფაქტიური პატრონი არის ქართველი ერი, რომლის კულტურულ და განმანათლებელ საქმიანობას ხელიფლობდა საფასებით ამ მამულის შემოსავალი. ამიტომ ეს ქონება უნდა გადაეცეს საკუთრებათ ქართველ ერს იმავე კულტურულ-განმანათლებელ საქმიანობისთვის".

შემდეგ კამათი გამოიწვია საკითხმა, თუ რა წესით გადაეცეს ეს ქონება ქართველ ერს. კრებამ ადიარა, ვინაიდან არც ერთი არსებული კულტურულ-საზოგადოებრივი დაწესებულება არ წარმოადგენს არავითარ პოლიტიკურ ძალას, რომ დაიცვას მიღებული ქონება, გადაეცეს ეს ქონება იმ წინასწარ ხასიათის ეროვნულ ორგანოს, რომელსაც აირჩევს საქართველოს ქალაქების თვითმართველობათა, მომავალ ერობათა, პოლიტიკურ პარტიებისა და კულტურულ განმანათლებელ დაწესებულებათა წარმომადგენლების კრება. აღნიშნული ორგანო თავის მხრით გადაეცემს ამ ქონებას საქართველოს ავტონომიურ მთავრობას. ამ ორგანოს წესდების შედგენა, რომელიც უნდა დაამტკიცოს დროებით მთავრობამ, მიენდო საგანგებო კომისიას.

ᲒᲐᲗᲣᲛᲘᲡ ᲛᲣᲨᲐᲗᲐ ᲓᲐ ᲯᲐᲠᲘᲡ-ᲙᲐᲪᲗᲐ ᲡᲐᲒᲭᲝᲕᲘ

27 ოქტომბერს პეტროგრადის ამბების გამო ამხ. მალხაზოვის თავმჯდომარეობით მოხდა მუშათა და ჯარისკაცთა სასწრაფო პლენარული სხდომა. პეტროგრადის ამბების შესახებ მოხსენება გააკეთა ამხ. მალხაზოვმა, რომელმაც გაიცნო დამსწრეთ პეტროგრადში მოხდარ ამბებს. შეეხო ბალშევიკების უტაქტო გამოსვლას ძალა-უფლების ხელში ჩასაგდებათ მაშინ, როცა მთელი ხალხის ნება-სურვილის გამოხატველი დამფუძნებელი კრების მოწვევამდე ორი თვით კვირა დარჩა და ამბობს, რომ დემოკრატიას თავდანვე შეგნებული ქონდა კორნილოვის გამოსვლასთან დამოკიდებულება, მაგრამ დღეს, როცა ქუჩაში გამოდის პეტროგრადის პროლეტარიატი პეტრ. მუშათა და ჯარისკაცთა საბჭოს მეთაურობით, ძალა-უფლების ხელში ჩასაგდებათ, დემოკრატიისათვის მომაკვდინებელ ცოდვათ დარჩებოდა, რომ ამ შემთხვევაში იგივე დამოკიდებულება იქონიოს, როგორიც კორნილოვის გამოსვლასთან. ჩვენ არ შეგვიძლია ძმის სისხლი დავღვაროთ. ეს იქნებოდა რევოლიუციის დალატი, მის წინააღმდეგ და მასთან ერთათ ამ რევოლიუციის შვილიერტერ საბჭოების წინააღმდეგ წასვლა. დემოკრატია ამ გზას ვერ აირჩევს, მისი ვალია შეთანხმების გზით ბოლო მოეღოს ამ აჯანყებას, დაიცვას ადგილობრივ რევოლიუცია ყოველგვარ ანარქიულ კონტრ-რევოლიუციონურ გ მოსვლებისგან და ხელი შეუწყოს რევოლიუციონურ დისციპლინასა. ორატორი მოუწოდებს ხმა მისცეს კადეტთა სარევოლიუციო ცენტრის მიერ მიღებულ რეზოლიუციას. ამხ. პორეზოვი, რომელიც თფილისიდან ახლად ჩამოსულიყო, აცნობს დამსწრეთ თფილისის რევოლიუციონურ ორგანიზაციების პეტროგრადის ამბებთან დამოკიდებულებას, აცნობს ნ. ჟორდანიას, წერეთელის და გეგეჭკორის აზრს ერთის მხრით და ესერების აზრს მეორე მხრით და მოუწოდებს სარევოლიუციო ცენტრის რეზოლიუციას მისცეს ხმა. ლაპარაკებს ხელ ბეჭრმა ორატორებმაც; კრებაზე თავი იჩინა ხმამ მიმდინარეობამ. ჩვენი ამხანაგები თფილისელ ამხანაგების თვალსაზრისზე იდგენ, რომლებიც შეთანხმების გზით მოითხოვდენ ალაბ-ყების ლიკვიდაციას, ესერებიც მათ შეუთანხმდენ, ბალშევიკები იწონებდენ პეტრ. პროლეტარიატის გადადგმულ ნაბიჯს, მოითხოვდენ მისალმებას და მოუწოდებდენ პროვინციელ საბჭოებსაც ასეთი ნაბიჯი გადადგამენ. კადეტი დიაკონოვი თავის შავრაზმულ სიტყვაში მოითხოვდა სასტიკი ზომების მიღებას პეტროგრადის პროლეტარიატის წინააღმდეგ. მას შესაფერი პასუხი გასცეს ამხ. ანჯაფარიძემ და ბელგაკოვმა. დაბოლოს თავჯდომარემ კენჭი უყარა ორ რეზოლიუციას: კადეტების სარევოლიუციო ცენტრის და ბალშევიკებისა. მიღებულ იქნა პირველი რეზოლიუცია 148 ხმით წინააღმდეგ 11 ხმ., ბალშევიკების რეზოლიუციამ მიიღო 11 ხმა. კრების ცალსახულ მიღებულ იქნა ამხ. ვ. ანჯაფარიძის წინადადება რევოლიუციონურ კომიტეტის შედგენის შესახებ მუშათა და ჯარისკაცთა აჯანყებულ კომიტეტს.

ვ. ᲓᲒᲐᲑᲔᲖᲣᲚᲘ.

ᲛᲝᲜᲐᲤᲔᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ

ᲝᲠᲔᲨᲐᲜᲘᲗᲘ. სასულიერო სასწავლებლის მწყალობელმა შემდეგი მოთხოვნილება წარუდგინეს სასწავლებლის გამგეობას: „მიუხედავათ იმისა, რომ სასწავლებლის გაეროვნება უკვე ალიარებულია დროებითი მთავრობისაგან, ჩვენს სასწავლებელში მის განსახორციელებლად არავითარი ზომა არ არის მიღებული. პირიქით, გამეფებულია ისევ ის პოლიტიკა, რომელიც დღემდის არსებობდა სასწავლებელში იმ დახვეულებულ სასწავლო პროგრამით, რომელიც რუსეთის სინოდისაგან ჰქონდა მას მიღებული. ეს მაშინ, როდესაც ყველა სხვა ამ ტიპის სასწავლებლებში ისე თუ ისე მნიშვნელოვანი ცვლილებები მოხდა. ამიტომ ჩვენ მოვითხოვთ: დაუყოვნებლივ გადაყენებულ იქნას ზედამხედველის თანაშემწე დ. თ. ვოსკრესენსკი თანამდებობიდან და აგრეთვე ზედამხედველის მოადგილეობის აღმასრულებლობიდან, როგორც არ მცოდნე ქართული ენისა; გადაყენებულ იქნას ყველა სამდივნოლოგების მეთაურობით 4 სექტემბერს ახლათ არჩეული მასწავლებლები, როგორც უვარგისი პედაგოგები; აღდგენილ იქნას თავის უფლებაში მასწავლებელი ჩვენი მ. ბ. ხელიძე; მეთაურობდეს ახალ არჩევნებს წასწავლებელში მყოფი ქართველ მასწავლებელთა მთელი შემადგენლობა, მოწაფეთა წარმომადგენლების მონაწილეობით; არჩევნები უნდა მოხდეს დაუყოვნებლივ; არჩეულ იქნას პირველ ყოვლისა ზედამხედველთათ ქართველი; მოხდეს ახლავე ყველა კლასებში ნაციონალიზაცია შესაძლებელ ფარგლებში; მიეცეს უფლება მოწაფეთა წარმომადგენლებს უფროსი კლასებისა მიიღონ მონაწილეობა გადამწყვეტი ხმით იმ პედაგოგიურ სხდომებზე, სადაც გაირჩევა საკითხი მოწაფეების სწავლა-აღზრდის შესახებ; ვიდრე ყველა ზემოხსენებული მოთხოვნილებები არ იქნება დაკმაყოფილებული, აუტანელი პირობები იძულებულს გვხდის სწავლა შეგვწყვიტოთ და ვეცდით ამ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებას პირველ ნოემბრამდი ოზურგეთში. პირველ ნოემბერს კი, უკეთუ ვერ მივიღებთ ჯეროვან პასუხს, იძულებული ვიქნებით თავთავანთ სახლებში ვჯდეთ.

— ადგილობრივმა მარქსისტ მოწაფეთა კომიტეტმა მოაწყო პოლიტიკური სამეცადინო კურსები. ჯერ-ჯერობით ჩაწერილია და უკვე შეუდგა კიდეც მეცადინეობას 80 მოწაფე. ხელმძღვანელებათ მიწვეულია ამხ. სოსო მელიქიშვილი და მირიან რამიშვილი.

თელავი. აქაურ პროგიმნაზიის მოსწავლეებმა, 16 ოქტომბერს მოითხოვნ ლეგა წარუდგინეს სასწავლებლის საბჭოს და რადგანაც რვა დღის განმავლობაში პასუხი ვერ მიიღეს, ამის გამო 24 სწავლა შესწყვიტეს. მოითხოვენ: დაუშვან პედაგოგიურ საბჭოში ორი მოწაფე გადამწყვეტი ხმით; მოიხსნას მეექვსე გაკვეთილი; ქართული გაკვეთილი იქნეს კვირაში ხუთჯერ; შემცირონ რიცხვი ენების გაკვეთილებისა; რუსული ისტორია დაიწყონ მესამე კლასიდან და არა პირველიდან, ხოლო პირველი კლასიდან დაიწყონ საქართველოს ისტორია.

ᲯᲐᲠᲘᲡ-ᲙᲐᲪᲗᲐ ᲬᲔᲠᲘᲚᲔᲑᲘ

15 ოქტომბერს ყარ—ში მოწვეული იყო მეოთხე ტურქესტანის დივიზიის მედიკო-სანიტარული სიუზდი, რომელზედაც იყო წარმოდგენილი სხვადასხვა საყურადღებო კითხვები. სხვათა შორის, რიგი საკითხი შეეხო ფრონტზე ექიმების და ფერშლების შტატის შევსებას, კამათში გამოირკვა, რომ ჰქონია ადგილი ისეთს შემთხვევას, როცა ფრონტზე დასახელებენ ზემო დასახელებულ წრიდან ამხანაგებს, რომლებსაც დღემდე უარგებლნათ „ზურგში" ცხოვრებით, მიუხედავათ ამისა ყოველივე დონეს ხმარობენ, რომ ფრონტზე არ მოხდენ. სხვა საშვალებებთან ერთად არ ზოგავენ არც დეზერტირობასაც, თუ სხვას ვერ გახთენ.

შემდეგი საყურადღებო კითხვა იყო ყველა მედიკო-სანიტარული დაწესებულებების „სოლიდარული" მუშაობა, რომ საჭიროდ და სხვადასხვა საზოგადოებრივი ზემოდასახელებული დაწესებულებები ერთად მუშაობდენ. ამასთან შეიმუშავეს ზომები, რითაც უნდა ებრძოლონ ტიფს, რომელმაც იჩინა თავი და დიდს საშიშროებას უქადის ჯარს. შემდეგ ასარჩევი იყო დივიზიის საბჭო. თავი იჩინა ორმა მიმდინარეობამ. ხალხი მოითხოვდა სრულ უფლებიან არჩევნებს, ნაწილი ექიმების კი დამოუკიდებელ მუშაობას და გამოსაქვეს წყენა, რომ ის ვერ აღეურვეს სრული ნდობით.

საბჭოს წევრი ნიკ. ხომერიკი.

რეზოლიუცია, მიღებული მე 12 არმიის ქართველ ჯარისკაცთა აღმასრულებელ კომიტეტის სხდომაზე 30 სექტემბერს.

ამხ. დარჩიას მოხსენების შემდეგ კორინთელის შესახებ, რომელიც იყო გაგზავნილი ქ. თფილისში ქართული ლიტერატურის მოსაგანათ, მაგრამ ლიტერატურის მოტანის ნაცვლად თფილისში დაჰყო 2 ნახ. თვეზე მეტი ვერი თვის მაგიერ და გზეთებიც შეუწყვიტა კომიტეტს, რითაც კომიტეტი ძალიერ ცუდ მდგომარეობაში ჩააყენა,—ერთხმათ იქნა დადგენილი:

1. წინადადება მიეცეს კორინთელს ეხლავე შემოიტანოს მასზე დარჩენილი 35 მანეთი.

2. კორინთელი გამორიცხულ იქნას კომიტეტის წევრის კანდიდატობისაგან.

3. ასეთი უანგარო მოქმედებისთვის გამოეცხადოს გაკიცხვა კომიტეტის სახელით.

4. მისი მოქმედება ეცნობოს პირველ საზოგადო კრებას და

5. ეს დადგენილება გამოცხადდეს როგორც ადგილობრივ, ისე ქართულ გაზეთებში.

თავჯდომარე ი. დარჩია,
მდივანი ხიმშიაშვილი.

ᲗᲤ. ᲠᲙᲘᲜᲘᲡ ᲒᲖᲘᲡ ᲡᲐᲓᲒᲣᲠᲘ

მიუხედავათ არა ერთხელ გამოცხადებისა, თხოვნისა და მოწოდებისა—ხალხის ნაძირალები, ქურდ-ბაცაცები და ჯიბგირები არ ანებებენ თავს სამარცხვინო მოქმედებას. ისე დდე არ გავა, რომ რკინის გზის სადგურზე და მატარებლებში ვინმე არ გაძარცვონ. ხშირათ სადგურზე გულშემხარავი ამბები ხდება. ჯიბგირებს საბრალო წვრილ შვილებიან ქვრივ ქალისათვის ამოუკლიათ უკანასკნელი გროში, სამგზავრო ბილეთი და თუ რამ გააჩნდა. ქალი დარბის ბაქანზე ბავშვით ხელში და გულშემზარავათ სტირის. ასეთი შემოხვევები ხომ ყოველ დღეს ხდება და კიდევ უარესებიც. „სპირიდონისტებმა" ხომ სულ დაჰკარგეს სინიდის-ნამუსი. იმათი მეოხებით ბევრი თვით გასამართლება ხდება სადგურზე. საკმარისია ის, რომ ასეთმა პიროვნებამ მეუთითოს კერძო ინტერესით ვინმეზე ჯარისკაცებს, რომ მათ უდანაშაულო ადამიანი იქვე გაანადგურონ. ჯარისკაცებთან ხომ სრულებით არ გასჭრა არც ხვეწნამ და არც დარიგებამ. „თქვენ დაიცერთ დამნაშავეს და მერმე კი ანთავისუფლებთ, ჩვენ კი მას უკეთესათ ვასამართლებთ, და შესაფერისათაც ვსჯით"-ო, გიპასუხებენ ჯარისკაცები თქვენ დარიგებაზე.

ბევრი და არა სასურველი შეურაცყოფა შეხვედრია სადგურის კომისარს ამხ. ვ. ლ. შარაშიძეს იმისთვის, რომ ის მოუწოდებდა ჯარისკაცებს მშვიდობიანობისაკენ და ეუბნებოდა: „თვით გასამართლება ეს სამარცხვინო არის თავისუფალ მოქალაქისათვის"-ო. ჩვენ ვგმობთ ასეთ გასამართლებას და წესიერებისაკენ მოვუწოდებთ ყველა მოქალაქეს. ამას ანგარიშს არ უწევენ ჯიბგირები და მესპირტეები. ასეთ დროს, როდესაც რევოლიუციის ინტერესები მოითხოვს თვითეულ მოქალაქისგან შესაფერ შრომას და თავის დაუზერას, ეს ხალხის მუშუკები ამ დროს აფერხებენ რევოლიუციის საქმეს. ვინ არ იცის დღეს, რომ ჩვენ თავისუფლებას ჰყავს მტრები. მაგრამ ამას ისინი ანგარიშს არ უწევენ და, რასაკვირველია, ასეთ თვით გასამართლებას მუდამ ადგილი ექნება ჩვენში. მოვა დრო, როცა ასეთი ვერტაფონები პასუხს აგებენ ხალხის წინაშე და სამარცხვინო ბოძზე იქნებიან გაკრული.

ქრისტინეშვილი.

ᲡᲝᲪ.-ᲓᲔᲛ. ᲞᲐᲠᲢᲘᲐᲨᲘ

ᲢᲠᲐᲒᲔᲓᲘᲐ. 21 ოქტომბერს მოხდა კომიტეტის საჩქარო სხდომა სათლელ ყრილობიდან დაბრუნებულ დელეგატების მოხსენების მოსასმენათ და ადგილობრივ ორგანიზაციის მოსალოდნელ გაყოფის შესახებ მოსალაპარაკებლათ. მოხსენებები გააკეთეს ამხ. ურუშაძემ (მენშ.) და ვარიაპეტიანცმა (ბალშ.), რომლებიც სათლელ ყრილობის გადაგვების შემდეგ დარჩენ თფილისში ფრონტის დელეგატების ყრილობაზე.

აქ ჩვენთვის უფრო საყურადღებო ფრონტის დელეგატების ყრილობაა, სადაც უნდა გამოეუშვეებინათ დეპუტატების საგრთო სია. როგორც ვიცით, ბალშევიკების სიუზდმა უარყო გაერთიანება და ერთი სიით გამოსვლა, რ ც დაიცვა ფრონტის სიუზდზე. ბალშევიკების წარმომადგენლებმა და კერძოთ კი აქედან გაგზავნილმა დელეგატმა ვარიაპეტიანცმა, რომელსაც დავალებული ჰქონდა მხარი დაეჭირა გაერთიანებული სიისა. შეთანხმება არ მოხდა და ფრონტისთვის გამომშვიდა ორი სხვადასხვა სია. 7 თვის განმავლობაში ერთად მომუშავე ეს ორი ფრაქცია აქ მაგალითის მაჩვენებელი იყო, არცერთხელ სერიოზულ გაწბილებას არ ჰქონია ადგილი, რაც ყველას გაკვირვებას იწვევდა,—მიუთმენლად ელოდა ყველა საერთო სიას და ემზადებოდა საერთო ძალღონით მის დასაცავათ, მაგრამ ამედ გაგვაცრუდა. გაითქვა ის ერთი გაერთიანებული ორგანიზაციაც. წარმოუდგენელია ის სულერი მდგომარეობა, რომელიც კომიტეტის სხდომაზე იყო. ყველა ამხანაგები გაანურჩევლათ ფრაქციისა, თითქოს გლოვობს ამ გათიშვას, მაგრამ ვერავის ვერ უპოვნია გამოსავალი გზა, ყველა ცდილობს თავის პოზიციის დაცვას.

გათიშვის დასასაბუთებელ რეზოლიუციაში ბალშევიკებმა წამოაყენეს ბრალდებები მენშევიკების წინააღმდეგ და ის მოტივები, თუ რისთვის შორდებიან, რისთვის მიაჩნიათ შეუძლებელათ მენშევიკებთან მუშაობა. ამ რიგათ, გათიშვა ფაქტი ხდება და სხდომა გადადის გაზეთის არსებობის საკითხზე. გაზეთი „ნაშ პუტ"-ი დღემდე შეადგენდა საერთო ორგანოს, რომელმაც მიიპყრო ფართო მასის ყურადღება. მისი რომელიმე ფრაქციის ხელში დარჩენა ნიშნავს მაწ ნაადმდეგის ხელში საუკეთესო იარაღის დატოვებას და ამისათვის არც ერთ მხარეს არ უნდა მისი ხელიდან გაშვება, მაგრამ ამავე დროს არც ერთ მხარეს არ უნდა გაზეთის თავის ხელში დატოვებით მეორე ფრაქციას აწყენოს. არც ერთ ხარეს არ უნდა გაზეთის სახელის შეცვლა... ვინაიდან სტატიის შოვნა ძნელი საქმეა, დაბოლოს გადაწყდა გაზეთი გამოვიდეს კვირაში ორ ხელ: ერთხელ ბალშევიკების სახელით და მეორეჯერ—მენშევიკების. მენშევიკებს ეთქმათ ორშაბათი.

შემდეგ კრება ირჩევს სალიკვიდაციო კომისიას საერთო ქონების და საქმეების გასანაწილებლათ შემდეგი პირებისაგან: მენშევიკების მხრით ურუშაძე და ი. ჭან—შვილს და ბოლშევიკებიდან კონდრატენკოს და შეფერდინს. კრება დასრულდა ღამის 1 ს. 22-დან გამოდის უკვე ჩვენი გაზეთი „ნაშა ზნამია"-ს სახელწოდებით.

22 ოქტომბერს მოწვეული იყო მენშევიკური პარტიის წევრების თათბირი, სადაც მოხსენებას აკეთებს ამხ. ურუშაძე სიუზდის შესახებ და ამხ. ბედია მომხდარ რასკოლზე. ის ვრცლათ ეხასიათებს ამ ხნის განმავლობაში ჩვენს აქ ერთად მუშაობას და იმ ენერგიულ ცდას, თუ როგორ ხელს ვუწყობდით მთლიანობის შენარჩუნებას, მაგრამ ბალშევიკებმა ეს არ ისურვეს და გამოგვეყვენ. ამჰ. ჭან—შვილი ამბობს: გათიშულები ენერგია არჩევნების წარმოებასაკენ ერთად, ახალი ორგანიზაციის შესაქმნელად და ჩვენს გარშემო მასის შემოსაკრებათ. ყველა ამხანაგების ერთსულოვანი ამოძრავებით ჩვენ შეგვძლებთ ამის შესრულებასო. გადაწყდა მოიწვიონ უფრო ფართო კრება 25 ოქტომბერს და ახალი კომიტეტიც იქ აირჩიონ. ლიტერატურისა და პროპაგანდისტების გაგზავნა ფრონტზე უკვე მოწყობილი იყო გაერთიანებულ ორგანიზაციის მიერ, მაგრამ რასკოლის შემდეგ საჭიროა დამოუკიდებელი ჯგუფის შექმნა. სატრანსპორტო კომისიის წევრის მოხსენების შემდეგ კრება ასახელებს რამდენიმე პირს გასაგზავნათ; ზოგს წინანდელ არჩეულიდან და ზოგს ახლებს. ამჰ. ჯაზს ვერ აკმაყოფილებს კრების შემადგენლობა და სიმკირე (40 კაცამდეა) და საჭიროთ მიაჩნია მეტი სიფრთხილე, რომ გასაგზავნი დელეგატები სუსტნი არ გამოდგენ. 24 ს დანიშნულია ჩვეულებრივი პარტიული საერთო კრება. ისმება საკითხი—მიიღონ თუ არა შენშევიკებმა ამ კრებაზე მონაწილეობა მომხდარ რასკოლის შემდეგ. ბედია, ჭ—შვილი და მეხუზლა საჭიროთ სთვლიან მიიღონ მონაწილეობა, რადგან შეიძლება ზოგიერთებმა მოხსენებაც და რასკოლის მთელი კითხვა ცალ-ხმრივად გააშუქონ. სეფერმოვსკი, ურუშაძე და სხვები წინააღმდეგი არიან კრებაზე დასწრების, რადგან იქ ურთიერთ გამწვავებულ კრიტიკის მეტს ვერაფერს გაუგებთ და ტყვილად დროს დაკარგავენთო. ხმის უმეტესობით გადაწყდა მიიღონ მონაწილეობა. ამ. ურუშაძე მოხსენებას აკეთებს ხალხრჩევნო ფონდის შესახებ. შეგროვილი ფულებიდან ნახევარი საოლქო კომიტეტს გაეგზავნება. იქვე შეგროვდა 200 მანეთამდე.

24 ოქტომბერს მოხდა ჩვეულებრივი კვირეული პარტიული შეგროვებული კრება ბალშევიკების რასკოლის შესახებ უკანასკნელი სიტყვის სათქმელად. მენშევიკების მხრით მოხსენებას აკეთებს ამხ. ტელიჩაური, რომელიც ეხება საოლქო სიუზდის ჩვენთვის საველდებულო დადგენილებას, აღნიშნავს ბალშევიკების რასკოლნიკურ მოქმედებას საზოგადოო, ადგილობრივ რასკოლის გამოწვევ მიზეზებს და გამოთქვამს იმედს, რომ ადრე იქნება თუ გვიან, პარტია გაერთიანდა შემაერთებელ საშუალებებს და ჩვენ კვლავ ერთად ვიმუშავებთო, რასაც უ ბედოდ ქვევიდან უნდა ველოდეთო. ბალშევიკების მხრით ამჰ. ვარიაპეტიანცი ამართლებს ბალშევიკების ტაქტიკას და ამბობს, რომ ჩვენ სხვა გზა არ დაგვრჩენოდა თუ არ გათიშვ ს, რადგან მენშევიკთა სიუზდმა არ შეიტანა სიაში ჩვენი საუკეთესო ამხანაგებიო. შემდეგ დაპარაკობს ამჰ. კვირკველია (ბოლშ.) ის მწუხარებას გამოსთქვამს პარტიის გათიშვის გამო, მაგრამ ბრალი ჩვენ არ გვიდგია და იმედს გამოსთქვამს, რომ პარტია გამონახავს გაერთიანების გზას და შეიძლება ჩვენ სულ მალე ერთად მოგვიხდეს მუშაობა.

ილ. ეხიკაიშვილი.

ᲚᲐᲩᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲛᲔᲤᲝᲡᲐ

(წერილი დონის ოლქიდან).

რომ რუსეთის მრეწველობის ყველა დარგები და მასთან ერთათ რკინის გზები და ფოლტი დაკმაყოფილოთ სათბობი მასალით, საჭიროა ყოველ წლიურათ რუსეთის მადაროებმა მოგვცენ არა ნაკლებ სამი მილიარდი ფუთი ქვა-ნახშირისა. აქედან დონის მადაროებზე მოდის დასამზადებლათ ნახევარი მთელი სათბობი მასალისა, ე. ი. მილიარდ-ნახევარი ფუთი ქვა ნახშირი.

ამიტომაც არის, რომ დღეს მთელი საზოგადოების ყურადღება ამ მადაროებისაკენაა მიპყრობილი და ის მოვლენა, რომ შრომის ნაყოფიერების დაცემის პროცესი მეტის-მეტი სისწრაფით მიეკანება წინ, შიშის თავზარსა სცემს ყველას.

ეს შიში საფუძვლიანია, რადგან სტატისტიკური ცნობები უნუგეშო ფერათს გვიხატავენ. მაგალითისათვის მოვიყვან შემდეგ ცნობებს:

1913 წ.	ამ	მადაროებმა	შეაგროვეს	1543 8	მ. ფ.
1914 „	„	„	„	1633 9	„ „
1915 „	„	„	„	1626 6	„ „
1916 „	„	„	„	1751 0	„ „

ე. ი. უკანასკნელ 1916 წ. საშუალო რიცხვით ყოველ თვიურათ 235.000 მუშა ამზადებდა 146 მილიონ ფუთ ქვა-ნახშირს.

რას ვხედავთ 1917 წელში?

იან.	291.000	მუშამ	დაამზ.	157	მ. ფ. ქვანახ.
თებ.	286.000	„	„	146	„ „ „
მარ.	285 000	„	„	150	„ „ „
აპრ.	278.000	„	„	121	„ „ „
მაის.	283.000	„	„	127	„ „ „
ივნ.	282.000	„	„	127	„ „ „
ივლ.	284 000	„	„	119	„ „ „
აგვ.	283 000	„	„	112	„ „ „
სექ.	285 000	„	„	100	„ „ „

თუ 1916 წელში თითო მადაროს მუშაზე ყოველ თვიურად მოდიოდა 622 ფუთი ქვანახშირისა, 1917 წ. სექტემბერში თითო მუშაზე მოდის მხოლოდ 350 ფუთი, ე. ი. შრომის ნაყოფიერება თითქმის ერთი ორად ეცვმა და თუ შრომის ნაყოფიერების დაქვეითებამ ასეთივე პროგრესით განაგრძო მსვლელობა, რამოდენიმე თვის შემდეგ, უნდა აშკარათ ითქვას, ჩვენი რკინის გზები სრულებით დადგება, ფლოტი იძულებული გახდება ჩაკეროს ბაქოთა ქვაბები და რუსეთის ცენტრალურ გუბერნიების მცხოვრებნი სიცივეთ ამოწყდენ.

დიახ, ეს მოვლენა დიდათ დამფიქრებელია; მას გვერდს ვერ აუვლის ვერც დროებითი მთავრობა და ვერც საზოგადოებრივი ორგანიები.

რამ გამოიწვია შრომის ნაყოფიერების ასეთი საზარაპრო დაცემა?

ამ კითხვის გარშემო დღეს ბევრს მსჯელობენ. იმართება თათბირები, ნიშნავენ კომისიებს, გამოაქვთ რეზოლიუციები და სხვა.

საზოგადოების ერთი ნაწილი ამ მოვლენის უმთავრეს მიზეზათ რუსეთის რევოლიუციას ასახელებს. რომ რევოლიუცია არ მოხდარიყო, შრომის ნაყოფიერება ასე არ დაეცემოდა, ამბობს ბურჟუაზიული პრესა.

კადეტების ლეიბ ორგანო „რეჩ" თავისი აზრის დასამტკიცებლად ციფრებსაც კი მიმართავს და ასეთი პარალელი გაკეთებს: „1913 წ. „დონეცკაია ბასეინი" იძლეოდა 1543 8 მილიონ ფუთს ქვა-ნახშირისას 1914 და 15 წ.წ. შრომის ნაყოფიერება დაანდა თ ნ იზრდება და 1916 წელში უკვე 1751 0 მილიონს აღწევს. თუ 1917 წელში ასეთივე პროგრესით არ გაიზრდებოდა შრომის ნაყოფიერება, დაცვეთ მაინც არ დაეცემოდა, რომ რევოლიუციას არ მოეწერო. რევოლიუციამ—გაანგრძობს გაზეთის მოწინავე—მუშათა შეუგნებელ მასაში გადაიტანა პირფეტყეული ინსტინქტები და ჩვენს ნორჩ მრეწველობას განუხორციელებელი მოთხოვნილებები წაუყენა. 8 საათის საშუალო დღე, ხელფასის საზარაპრო ზრდა, მუშათა კომიტეტები და საჭიდები, ყველა ეს დადებითი ემუქრება რუსეთის მრეწველობას და თუ ადგა არ ამოიღებ ლაგამი მუშათა ანტი-საზოგადოებრივ მოძრაობას, რუსეთში ხხოლოდ „ქვაბები" და დაგვრჩება ხელში.

ასე მსჯელობს კადეტების ორგანო. შრომის ნაყოფიერების დაცემის უმთავრეს მიზეზათ მუშათა ანტი-საზოგადოებრივ მოძრაობას ასახელებს და თავისი აზრის დასამტკიცებლად 1916 წელი მოჰყავს.

რითია ძირეულ-ნიშნავი ეს წელი?

კადეტების სიტყვით 1916 წელში შრომის ნაყოფიერებამ გაცილებით მაღლა აიწია. ეს მართალია, მაგრამ ვინც ამ მადაროების მუშათა ცხოვრებას ახლოს იცნობს და ვინც განსაკუთრებით ამ წელში ბედმა არგუნა „დონეცკი ბასეინის" მადაროებში ეცხოვრა, მისთვის ეს წელი მეორე მხრითაა ძირს შესანიშნავი.

ეს სწორეთ ის დროა, როდესაც მადაროს ბუშები საშუალო საუკუნის მონებს გაუთანაბაწორეს უფლებებით. ამა წლის პირველ რიცხვებში გამოიცა კანონი, რომლის მეოხებითაც ერთი მადაროდან, მეორე მადაროში მუშებს გადასვლა აღეკრძალათ. მადაროს მუშა მადაროში ჩაკეტეს და მადაზე ამოსვლის უფლება სრულებით წაართვეს, მადაროს მუშა ვალდებული იყო თვის განმავლობაში 22 დღეს მადაროში გაეტარებინა, წინააღმდეგ შემთხვევაში მას ბრძოლის ველზე უკრავდენ თავს. თვეში 22 დღე!

არა თუ რუსეთში, სადაც მადაროები სამარეს წაგავენ, საფრანგეთშიდაც კი, რომლის მადაროებიც ჰიგიენური მხრით რუსეთისას არ შეედრება, 15 დღე თვეში მაქსიმუმათ ითვლება. ომამდე მადაროს მუშა აქ თვეში 10—15 დღემდე მუშაობდა, ზედმეტის მუშაობა ფიზიკურათ შეუძლებელი იყო. მაგრამ 1916 წ. მადაროს მუშა საშუალო სიუკუნის მონათ აქციეს. ის მადაროში ჩაამწყვდიეს და სანამ სული ედგა, იძულებულს ხდიდენ ეთხარა ნახშირი.

ამ დროს შრომის ნაყოფიერებამ, თავისთავად ცხადია, გაცილებით მაღლა აიწია, მაგრამ ეს დროებითი გამოდგა. თუ ოქტომბერში 1916 წ. 239.000 მუშამ 173 მილიონი ფუთი ქვა-ნახშირი დამუშავა, ნოემბრის შუა-ცხვრებიდან შრომის ნაყოფიერებამ თანდათან იწყო კლება. ამავე წლის დეკემბერში 257.000 მუშამ 173 მილიონის ნაცვლად

152 მილიონი ფუთი ძლივს დაანზადა. 1917 წ. იანვარ-თებერვალში შრომის ნაყოფიერების რაოდენობა თანდათან ძირს ეცემა და ეს ხდება მაშინ, როდესაც ნიკოლოს შეორე თავის ტახტზე ძველებურათ ქეიფს განაგრძობს.

გადავდეთ თვალი ზემოთ მოყვანილ სტატისტიკურ ცნობებს და თქვენთვის აშკარა გახდება, თუ რაოდენათ მართალია ბურჟუაზიული პრესის განაჩენი ჩვენი რევოლიუციის მიმართ. ბ. ᲒᲣᲛᲑᲣᲠᲫᲔ.

(დასასრული იქნება).

ᲞᲠᲝᲚᲕᲘᲜᲪᲘᲘᲡ ᲪᲮᲝᲕᲠᲔᲑᲐ

დ. თბილისი. როგორც მთელი მაზრის ისე თვით დ. თბილისის მდგომარეობა საგანგებო. სხვა მიზეზებთან ერთად უმთავრესი მიზეზი აქეთ ჩამორჩენილობისა ის არის, რომ მთელი მაზრა საშინლად მოწყვეტილია ცენტრს, არ არის გზები, არავითარი მისვლა-მოსვლა, ფოსტის ტარებაც არ არის ხელოვნად მოწყობილი. მრავალჯერ იყო აღძრული შეამდგომლობა გზის გაკეთების შესახებ. საათანადო მთავრობის დახმარებაც აღარ ᲛᲣᲥᲝᲚᲓᲐ. მთელი მაზრა მეტად დარჩენილა საკანონმდებლო დაწესებულებებით. სამკითხველოები თუ სადმე არის, არსად არ სდგას საათანადო ნიადაგზე—კოოპერატივები უფლებას შემოხვევაში ვერ აკმაყოფილებს ხალხის მოთხოვნილებას. მართალია, ამის მიზეზი უმთავრესად საქონელის მაზარზე ფქვილობა არის, მაგრამ სწორეთ ასეთ დროს, არის საჭირო კოოპერატივისთვის ისეთი პირობა, რომლებიც მეტად იზრუნებენ ხალხის ინტერესების დასაცავად. აქ კოოპერატივებს დაბეგვრიან ისეთი პირობა, რომლებიც არ შეგვიძლია დემოკრატიის ინტერესების დაცვაზედ ჩავთვალოთ. ადგილობრივი ინტელიგენტია ყოველივე დონეს ხელოვნებს, რომ რომელიმე მაინც მდგომარეობა გაეუმჯობესებინათ, მაგრამ ვაი ასეთ ინტელიგენციას, რომელიც აქ არის. დ. თბილისი ცენტრია თბილისის მაზრისა. აქაური მდგომარეობა უარესია კიდევ სხვა საზოგადოებაზე. რას აკეთებს ინტელიგენცია? მათ არ სცალიან! ისინი თავიანთ პარტიული ფანატიზმით ირთან გაქედნილნი და იმას-და ცდილობენ, რომ ხალხში არეგდარეგა შეიტანონ და ერთი მეორეს მიუსიონ. უბრალო დემოკრატიული პრინციპები მათ ან არ ესმით, ან არ უნდათ ამისთვის დრო დაჰკარგონ. დევნიან ისეთ პირებს, რომლებიც საგანგებო მდგომარეობაში მყოფ ხალხის ინტერესების ღასადგენათ და მათ გასათვითცნობიერებლათ არიან მოხული, აერცელებენ მათ წინააღმდეგ ათასგვარ ჭორებს და ცდილობენ მათი „პრესტიჟი“-ს დაცემას. რას აკეთებენ ადგილობრივი ჩინოვნიკები, რომლებიც ანდერძით დაუტოვა ძველმა რეჟიმმა ახალს თბილისში.—ებრძვიან რევოლიუციონერ ორგანიზაციებს, აბეზღებენ მათ, თუ კი ვინმე დაინახეს ვისთან დაბეზღონ! რას იზამთ, ისინი ამას დანეულნი არიან—ძველ ᲙᲣᲠᲗᲮᲣᲚᲘ დროში—და ჩვენულები სთან სუფლებ ᲒᲣᲛᲑᲣᲠᲫᲔ! რას აკეთებს საზოგადოება? გასაკვირი არ არის, რომ ასეთი ამბავდრეულნი იყვნენ რევოლიუციონერი ორგანიზაციების წინააღმდეგ. მიზეზები მათ ძალიან ბევრი აქვთ. თუ გინდათ იცი, რომ რევოლიუციონერმა ორგანიზაციამ დასტური არ მისცა მათ მოთხოვნილებას, რომ ხალხმა ძველებურად იხადოს მათთვის ბეგარა—რომელნიმე კიდევ პური წყალიწადში და სამაზრო კომისარიატმა მილიციონერი არ მისცა მათ, რომ ძალით წაართვათ ხალხისთვის „დრაშის“ ფული ანუ, როგორც აქ ეძახიან—„კიდი პური“. ბევრს საინტერესო ცნობებს იძლევიან მათ შესახებ აღგილობრივი მცხოვრებლები. ყოფილა შემთხვევა, რომ ლვინით გამძღარი მდგომარეობა ეხსნის მაგიერ ჯარმაც შემჯდარა, ცხენი ჰქონებია და მაორახს ძარცვიდა,—ეს დაუნახავს ელვეს და ცხენზე შეუჯდომია. ყოფილა შემთხვევა, რომ ასეთივე ლვინით გადაგზილი მდგომარეობა ძალიან ძალიან ბევრი ᲩᲐᲜᲡ ᲬᲧᲚᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲛᲘᲡᲘ ᲬᲧᲚᲘᲡ ᲓᲐᲮᲠᲩᲝᲑᲘᲡᲒᲐᲜ, ᲠᲝᲛᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲓᲐᲬᲧᲔᲑᲣᲚᲘ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲐ ᲐᲠᲘᲜ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲘᲡᲐ. ᲐᲠᲪᲔᲣᲚᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲐᲛᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ ᲮᲔᲠᲘᲐᲜᲘ ᲛᲘᲡᲕᲚᲐᲛᲘᲡᲐ ᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲛᲗᲔᲚᲘ ᲛᲐᲖᲠᲘᲡ ᲡᲐᲮᲘᲜᲚᲐᲓ ᲛᲝᲬᲧᲕᲔᲢᲘᲚᲘᲐ ᲪᲔᲜᲢᲠᲘᲡ, ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲒᲖᲔᲑᲘ, ᲐᲠᲐᲕᲘᲗᲐᲠᲘ ᲛᲘᲡᲕᲚᲐ-ᲛᲝᲡᲕᲚᲐ, ᲤᲝᲡᲢᲘᲡ ᲢᲐᲠᲐᲜᲓᲐᲪ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲐᲓ ᲛᲝᲬᲧᲝᲑᲘᲚᲘ. ᲛᲐᲠᲗᲚᲐ ᲛᲘᲡᲕᲚᲐ-ᲛᲝᲡᲕᲚᲐ ᲫᲚᲘᲐᲠᲘ ᲧᲝᲤᲘᲚᲐ ᲐᲦᲓᲒᲠᲣᲚᲘ ᲨᲔᲣᲛᲯᲝᲑᲔᲡᲝᲑᲐ ᲒᲖᲘᲡ ᲒᲐᲙᲔᲗᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ ᲐᲓᲒᲘᲚᲘᲡ ᲛᲝᲡᲐᲮᲚᲔᲝᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ. ᲛᲗᲚᲘ ᲛᲐᲖᲠᲐ ᲛᲔᲢᲐᲓ ᲓᲐᲠᲩᲔᲜᲘᲚᲐ ᲡᲐᲒᲐᲜᲒᲔᲑᲝ ᲓᲐᲬᲔᲡᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘᲗ. ᲡᲐᲛᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲚᲝᲔᲑᲘ ᲗᲣ ᲡᲐᲯᲔᲠᲘ ᲐᲠᲘᲡ, ᲐᲠᲡᲐᲓ ᲐᲠ ᲡᲯᲔᲑᲐᲡ ᲡᲐᲗᲐᲜᲐᲓᲝ ᲜᲘᲐᲓᲐᲒᲖᲔ—ᲙᲝᲝᲠᲓᲘᲜᲐᲪᲘᲣᲠᲘ ᲪᲔᲜᲢᲠᲘ ᲣᲤᲚᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲬᲔᲡᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲔᲑᲘᲗ ᲥᲕᲔᲨᲘ ᲕᲔᲠ ᲐᲙᲛᲐᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲡ ᲮᲚᲘᲡᲗᲘᲡ ᲛᲝᲗᲮᲝᲕᲜᲘᲚᲔᲑᲐᲡ. ᲛᲐᲠᲗᲚᲐ ᲐᲠᲘᲡ, ᲐᲛᲘᲡ ᲛᲘᲖᲖᲘ ᲣᲛᲗᲐᲕᲠᲣᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲠᲦᲕᲔᲕᲐ ᲡᲐᲯᲔᲠᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲐᲖᲠᲝ ᲙᲝᲛᲘᲡᲐᲠᲘᲐᲢᲘᲡ ᲘᲜᲢᲔᲠᲔᲡᲘᲗ ᲓᲐᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠᲘᲜᲐᲗ ᲛᲝᲮᲣᲚᲘ. ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲔᲡ ᲒᲐᲠᲔᲛᲝᲛᲪᲔᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲓᲐᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ. ᲒᲐᲜᲐ ᲔᲡᲜᲘ ᲐᲠ ᲛᲘᲣᲒᲝᲚᲓᲐ ᲐᲥ ᲓᲠᲝᲛ. ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ ᲙᲠᲘᲖᲘᲡᲘᲡ ᲓᲠᲝᲡ ᲐᲠᲐᲠᲐᲠᲡ ᲓᲐᲜᲐᲗᲚᲔᲑᲐᲡ ᲐᲠᲐᲕᲘᲗᲐᲠᲘ ᲬᲘᲜᲐᲐᲦᲓᲒᲝᲛᲐ ᲐᲠ ᲐᲦᲬᲘᲜᲔᲑᲓᲐ